

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

15. juni 2018

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 336 (Alm. del) af 18. maj 2018

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for konsekvenserne af at opkøbe landbrugsjord, så mindst 20 pct. af Danmarks areal er naturzone?

Svar

Det lægges til grund for besvarelsen, at spørgsmålet refererer til forslag om 20 pct. naturzone i *Det Næste Danmark* af Uffe Elbæk (ALT). Finansministeriet har indhentet bidrag fra Miljø- og Fødevarerministeriet, som oplyser følgende:

Ifølge Danmarks Statistik opgøres 23,5 pct. af det danske areal i 2016 som værende diverse naturarealer som skov, lysåbne naturtyper samt søer og vandløb¹. En del af dette vil potentielt kunne indgå i den foreslåede naturzone. Naturzonen beskrives i *Det Næste Danmark* i generelle vendinger, og Miljø- og Fødevarerministeriet kan på den baggrund ikke præcist vurdere, hvor stor en del af de ovenstående naturarealer, der kunne være omfattet af forslaget om en naturzone². Det skal dog bemærkes, at naturzonen foreslås udgjort af sammenhængende arealer.

Behovet for opkøb af landbrugsjord til forslaget om naturzone er derfor ukendt. Miljø- og Fødevarerministeriet har derfor som eksempel beregnet omkostningerne ved opkøb af landbrugsjord svarende til 5 pct. af det samlede danske areal, svarende til 9 pct. af landbrugsjorden.

5 pct. af det samlede danske areal svarer til ca. 215.000 ha. og opkøb vurderes at beløbe sig til ca. 14 mia. kr. i nutidsværdi. Vurderingen af omkostningen er behæftet med stor usikkerhed og kan være både højere og lavere.

Beregningen er foretaget under følgende forudsætninger:

- Der er anvendt et 5-årigt gennemsnit for priserne i 2012-2016. Det antages, at priserne er repræsentative for den fremtidige udvikling.
- Der opkøbes 9 pct. græsarealer og 91 pct. dyrkningsbare arealer.
- Værdien af evt. bygninger er ikke medtaget.

¹ Danmarks Statistik, AREALDK1.

² Det nævnes specifikt i *Det Næste Danmark* at naturzonen skal omfatte områder, hvor produktion ikke finder sted. Nuværende produktionsskov må i den forbindelse anses for ikke at kunne være omfattet af naturzonen.

- Det antages, at alle opkøbte arealer i fremtiden er berettiget til direkte støtte. Kapitalværdien af dette vurderes til 40.000 kr./ha.³ Prisen for opkøb findes derfor som forskellen mellem markedsprisen og betalingsvilligheden for jord, som ikke må dyrkes, men er berettiget til tilskud.
- Der tages ikke højde for ændringer i produktionen og hertil afledte effekter.
- Det antages, at der er tale om opkøb af jord, der omsættes på generelle markedsvilkår.
- Opkøbet sker over en længere periode med 13.500 ha. årligt.

Opkøb af 9 pct. af den samlede danske landbrugsjord vil desuden have en række afledte konsekvenser, herunder også på landbrugets og fødevarerektorens økonomiske aktivitet. Landbrugets samlede værdiskabelse udgjorde i gennemsnit i 2012-2016 19 mia. kr.⁴ årligt (svarende til 1 pct. af den samlede værdiskabelse i Danmark). Landbruget skaber også aktivitet i en række følgesektorer, herunder slagterier, mejerier og øvrig fødevarerindustri. Danmark eksporterede i 2016 landbrugs- og fødevarer for 153 mia. kr.⁵ (svarende til 24 pct. af den samlede vareeksport).

Konsekvensen af opkøbet på landbrugets økonomiske betydning vil afhænge af en lang række forhold, herunder hvordan opkøbene foretages, hvilke arealer der opkøbes samt tidshorizonten for opkøbet. Det er derfor ikke muligt at vurdere, hvad konsekvensen af opkøbet vil være mellem landbrugets nuværende aktivitet og de medfølgende effekter af opkøb.

Opkøb af landbrugsjord vil samtidig bidrage positivt i forhold til bl.a. at nedbringe landbrugets drivhusgasudledninger og reducere nitratudvaskning til vandmiljøet. Det skal understreges, at ingen af disse effekter (hverken positive eller negative) er medtaget.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister

³ Dette svarer til kapitalværdien af et tilskud på 1.600 kr./ha. i en uendelig betalingsrække med en kalkulationsrente på 4 pct. Erfaringer fra gennemførte jordfordelingsprojekter viser, at denne værdi reelt har ligget mellem 30.000 kr. og 40.000 kr. pr. ha.

⁴ Udtrykt ved bruttoværditilvækst (BVT), baseret på Danmarks Statistik, NABP69. Idet landbruget er meget følsomt for prisudsving, er der beregnet et simpelt gennemsnit for årene 2012-2016.

⁵ Fødevarerklængens eksport, opgjort af Miljø- og Fødevarerministeriet på baggrund af Danmarks Statistik, KN8Y.